No. 3546. **DE TIJD.** 1859.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau van DE TIJD."

ZATURDAG 1 JANUARIJ.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cent zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

ACADEMIA RHENO TRAJECTINA
KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK

Uithoofde van den feestdag der *Besnijdenis onzes Heeren J. C.* zal DE TIJD Zaturdag avond niet verschijnen.

AMSTERDAM, 31 December.

De Tijd beleeft morgen zijn 12½-jarig bestaan in de hoofdstad des Rijks. Voor het groote publiek is dat eene onverschillige zaak; maar voor ons en, zoo wij vertrouwen, voor velen onzer vrienden, is dat een te belangrijk moment, dan dat wij er niet een oogenblik bij zouden vertoeven.

Het leven van een dagblad is als dat van een mensch. Niet zonder groote inspanning, en wij zouden geneigd zijn te zeggen, in pijn en smart wordt een dagblad geboren, groeit het op, ontwikkelt het zich en komt het tot die rijpheid, dat het zich eene eigene en als dusdanig algemeen erkende plaats in de wereld baant.

„Een dagblad heeft derhalve eene geschiedenis, eene geschiedenis die niet alleen in betrekking staat tot de personen, die het ondernamen of bestuurden of bewerkten; maar, wat meer zegt, naauw verbonden is zoo aan de gebeurtenissen, die de geschiedenis van het land uitmaken, als aan de personaadjen, die daarop van invloed waren. Onder dat opzigt zou de geschiedenis van *de Tijd* eene boeijende lektuur kunnen geven; als het ons vergund was haar te verhalen met al de wisselvalligheden, die personen, zaken en gebeurtenissen in *de Tijd* hebben aangebragt. Immers in 12½-jaar tijds gebeurt er veel in elk land, zelfs in gewone omstandigheden; hoe veel te meer in het merkwaardig tijdperk, dat wij beleven, waarin voor ons land zoo gewigtige wendingen hebben plaats gehad.

Wie zich met de gedachten verplaatst op 1º Julij 1846, den toestand, die toen was, opneemt, en vervolgens de reeks van zaken doorloopt, die Nederland gedurende het tijdstip heeft zien mislukken of tot stand brengen, en eindelijk thans, in den vooravond van 1º Januarij 1859, overweegt wat er in de plaats is gebragt van hetgeen over 12½ jaar bestond, hij vindt gelegenheid om zich te verbazen over den waarlijk wonderlijken keer, dien vele zaken genomen hebben. Daarvoor kan men aan de Goddelijke Voorzienigheid geen genoegzamen dank brengen.

Wat *de Tijd* betreft, die blijkens zijn naam, verpligt was aan al wat er belangrijks voorviel, een werkzaam deel te nemen, en zoo wij vertrouwen daaraan niet te kort bleef, voor zoo verre goede wil aan zwakke krachten te hulp kan komen, *de Tijd*, als hij terug ziet op het afgelegde tijdperk, heeft alle redenen om, bij de vele zorgen, die hem overlaadden, der barmhartigheid Gods dankbaar te zijn. Gods goedheid heeft hem een ruimeren werkkring geschonken, dan waarop wij ooit zouden hebben kunnen rekenen.

Als wij ons van daag voor den geest brengen, hoeveel illuziën onzen geest boeiden bij den aanvang; hoeveel teleurstellingen die illuziën verrasten; hoeveel tegenkantingen ons besprongen; dan worden wij aangegrepen door een diep besef van ons onvermogen, en tevens door een diep gevoel van dankbaarheid tot God.

Waarom zoude wij 't ontkennen. Wij traden met *de Tijd* in het veld in verre na niet toegerust, zoo als men regt zou hebben gehad van ons te vorderen. Gebrek aan genoegzame kennis, gebrek aan doorzigt, gebrek aan ervaring, gebrek aan voorzigtigheid, gebrek aan genoegzame hulp, waar zoo dringend behoefte was aan steun, dat alles en meer nog moest de poging doen mislukken, die wij, met goeden wil, en zuivere bedoelingen, ter eere Gods ondernamen.

Wij waren toen slechts drie personen in getal? Helaas! de een ontviel ons nog geen twaalf maanden geleden door den dood. Het was de waardige man, aan wiens verdiensten wij hier ter plaatse hulde hebben gebragt. Zijn schrandere geest, en zijne milde hand ondersteunden de *Tijd*. Hij alleen droeg de groote geldelijke offers, die de *Tijd*, om tot stand te kunnen komen, gevergd heeft. Dan, hij heeft zijn werkzaam hoofd niet ter ruste gelegd, voor dat hij de overtuiging verkregen had, dat zijne offers doel hadden getroffen. Hij ruste in vrede. De andere, die ons [illegible] ter zijde stond, en door alle tegenspoeden en moeijelijkheden, en als medewerker en als vriend, door woord en schrift, met onvermoeide werkzaamheid, ons mildelijk al de gaven van een uitnemend hart en van een wakkeren geest schonk, ook hij verliet ons, door hoogeren pligt elders geroepen. Gods zegen zij over hem en zijn huis en zijne kinderen. En mogten de beproevingen van dit leven hem al niet door Gods alwijze goedheid worden gespaard; hij weet dat onze groote Meester ons allen is vooruitgegaan op den koninklijken weg des kruizes, die tot het eeuwige leven leidt, waar bereids onze afgestorvene dierbare van Cranenburgh rust, en wij eenmaal met hem hopen vereenigd te worden.

Hij die overbleef, werd intusschen niet alleen gelaten. God nam en God gaf. Nieuwe krachten werden opgewekt en traden in 't gelid. Nooit heeft aan *de Tijd* datgene ontbroken, wat hij voor het oogenblik volstrektelijk behoefde. Beperkt in middelen, bekrompen in personeel, werd hij door de sympathiën zijner tallooze vrienden gesteund en door Gods goedheid gedragen, en ging zijn weg, ten spijt van alles wat ontbrak.

De *Tijd* heeft van den beginne een groot voorregt gehad. Zijne lezers werden zijne vrienden. Dat bragt al aanstonds te weeg, dat hij door levendige sympathiën alom in het land werd begunstigd. Velen bedienden ons van raad, verscheidenen leenden ons vaak hun vernuftige pen, de meesten betuigden ons hunne belangstelling, zoodat de *Tijd* niet slechts was het werk van eenigen, maar met der daad en in waarheid mag gezegd worden het werk te zijn geweest van zijne gezamenlijke lezers. Wij brengen hun allen daarvoor onzen warmsten dank. Want de kracht, die daaruit voor ons outstond, is groot geweest. Na God, hebben wij 't daaraan te danken, indien wij in het afgeloopen tijdperk eenig nut hebben kunnen doen. Wat toch kan weerstaan aan de kracht van zoo vele, tot één doel vereenigde, vrienden, die met één hart en met ééne ziel werken onder het oog van God en tot Zijn eer?

Zulks bemoedigt ons om een nieuw tijdperk in te gaan. En toch, hoewel het getal onzer vrienden steeds klimmende blijft en de band der vereeniging al naauwer en naauwer wordt toegehaald, vangen wij den nieuwen tijdkring niet aan zonder huivering.

Wij weten maar al te zeer door de ondervinding, hoeveel ons ontbreekt voor de vervulling van de taak, die onze schouders drukt. Het verleden waarschuwt ons, dat in de toekomst ons misslagen wachten. Men beleeft geen 12½ jaren, ook als men met eenig welslagen arbeidt, zonder de droevige ervaring op te doen, dat men in veel misdoet. Wij bleven gedurende onze loopbaan getrouw aan onze beginselen; God behoedde ons voor gevaarlijke afdwalingen. Maar de gedragslijn, die wij ons voorschreven, werd in de wijze, waarop wij onze beginselen verdedigden, niet altijd voor oogen gehouden. In de warmte van den strijd ontviel ons nu en dan één woord dat beleedigde en kwetste, ook dáár, waar wij niet wilden beleedigen of kwetsen. Wij begingen andere misslagen van velerlei soort, die wij hier niet zullen opsommen, maar die toch te veel gewigt hadden, om ons niet voor de toekomst bezorgd te maken. Wel is waar, Gods oneindige goedheid heeft de zaken zoo gekeerd, dat onze misslagen weinig schaadden, en soms zelfs — het is ons tot onze verbazing gebleken — door haar gebruikt werden, als middelen tot een goed rezultaat. Maar dat was Gods werk, en wie heeft het regt om daarop te bouwen, dat wat verkeerd gedaan zal zijn ten goede zal gedijen?

En toch daarop moeten wij hopen. Wij maken ons nu geene illuziën meer, altans op dat stuk. Wat wij misdaan hebben, kan op nieuw misdaan worden ten spijt van onze betere bedoelingen. Wie dagelijks spreekt, gelijk wij dat doen moeten, dikwerf te midden van den strijd, waarin de bitterste haat het hoogste woord heeft, en vergiftigde dolken trachten te treffen wat voor een Christen 't dierbaarst is, wie dan verontwaardigd tot in de ziel de pen opnemen moet, om soms met haast, en als op zijn knieën te schrijven, ten einde te verdedigen wat is gehoond, af te stooten wat dreigt, te keeren wat wondt; hoe zal het mogelijk zijn, dat hij zich dan altijd volkomen bezit en dat hem nooit een onhandig of een bitter woord ontvalt? Dikwerf is 't genoeg, dat men onder den indruk van een bewogen oogenblik schrijven moet, om niet zeker te zijn van zijne pen. En is dat niet onze taak van alle dagen, eene taak, die nu en dan niet zonder haast vervuld kan worden en dan naauwelijks tijd gunt om een vlugtigen blik op de proef te werpen?

Daarom herhalen wij met nadruk, wat wij op 1º. Julij 1846 in het eerste Nommer van *de Tijd* schreven: »wie zal het ons misprijzen indien wij, onze krachten mistrouwend, onze loopbaan met huivering ingaan?"

Maar wij voegen daaraan toe, wat wij ook toen schreven: »En toch is het ons eene voldoening, te verklaren, dat wij onze onderneming aanvangen met vertrouwen, omdat zij gerugsteund wordt door de talrijke sympathiën, die zij overal heeft ontmoet." Wij hebben daarbij op 1º. Januarij 1859 [illegible] een anderen grond van vertrouwen te voegen, te weten Gods bijstand, ons in het afgeloopen tijdperk onverdiend en klaarblijkelijk verleend.

Hem zij daarvoor eeuwigen dank, lof en eer! Mogen dat onze vrienden zich met ons vereenigen in gebed, opdat God ons moge verlichten, sterken, steunen, geleiden, en wij Hem getrouwelijk mogen dienen in den wachtpost, waarop Hij ons heeft geplaatst ter verdediging van die eeuwige waarheden, die de door Christus ingestelde Kerk, op zijn bevel onfeilbaar verkondigt. Daardoor zullen wij niet slechts goede Christenen, maar gevolgelijk ook goede burgers voor den Staat, en trouwe onderdanen voor den Koning vormen.

Middelerwijl wij ons alzoo in de warme vriendschap onzer lezers aanbevelen, wenschen wij hun bij de vernieuwing van het jaar alle heil en zegen. God geve den Koning wijsheid, zijn koninklijk huis kracht; den Staat voorspoed; den landzaten zegen; en aan allen kennis van Zijnen eenigen Zoon, God en mensch, van de leer der zaligheid, door Hem op deze wereld bragt tot grondslag van het geluk voor dit en het andere leven.

De Raad van den waterstaat, bestaande uit de heeren H. F. Fijnje, voorzitter, Conrad, D. J. Storm Buysing, J. A. Beijerinck, J. Orit van Schonauwen en P. Caland, lid en Sekretaris, ingesteld bij besluit van den minister van 5 November 1857, tot onderzoek der plannen, die tot verbetering van den *waterweg van Rotterdam naar zee* waren ontworpen, heeft een hoogst gewigtig rapport, vergezeld van begrootingen en kaarten, uitgebragt, hetwelk, blijkens de toezegging in de Memorie van Beantwoording op hoofdstuk V aan de Eerste Kamer van de Staten-Generaal zou worden medegedeeld. Wij ontvangen van dat zoo gewigtig stuk het volgend rezumé:

Wij vermelden hier, dat de Raad tot het besluit is gebragt de voorkeur te geven aan de verbetering van het Brielsche gat. Hoofdzakelijk komt het ontwerp van den Raad daarop neder, dat niet de rivierarm langs de zuidzijde van het eiland Rozenburg, maar het Scheur langs de noordzijde van dat eiland wordt gevolgd, dat de hoek van Holland wordt doorgesneden, om benoorden het tegenwoordige Brielsche gat in zee te komen. Reeds vroeger was het denkbeeld van de doorgraving van den hoek van Holland ook door Cruquius opgegeven. De verbetering der rivier tot boven Rotterdam staat met die doorgraving in een naauw verband; die verbetering bestaat in het bevorderen van de regelmatigheid der rivier door het beperken op enkele plaatsen door middel van krib- en leidammen, en het verwijderen der te naauwe gedeelten door afgraving. Uitvoerig worden daarop achtervolgens beschreven de technische kwestiën, als de rigting en het profil der dammen, de maatregelen tot het onderhouden der rivier in den verbeterden toestand, den invloed op de bestaande waterwegen. Omtrent dit laatste punt wordt o. a. gezegd dat, hoezeer door de uitvoering van het ontwerp van den Raad, de bestaande vaarweg naar het Voornsche kanaal wordt verlaten, en een anderen voor zeeschepen, vroeger min gebruikelijk

lijken weg, die door het Scheur, gevolgd wordt, echter de scheepvaart door het Voornsche kanaal, gedurende den aanleg der voorgestelde werken, ongehinderd zal kunnen plaats hebben. Voor de geheele Nieuwe Maas wordt slechts ééne stroombaan aangenomen, alle nedergeulen worden gedigt, met uitzondering van de Kous te Delfshaven. Het heeft bij den Raad een punt van gezette overweging uitgemaakt, of het geen aanbeveling verdient in het belang van Delfshaven, het groote scheepsvaarwater door de Kous, en dus langs die plaats te leiden. Hoezeer zulks niet geheel onmogelijk zou zijn, zijn de kosten daartoe noodig te hoog, om zonder dringende noodzakelijkheid daartoe over te gaan. Die noodzakelijkheid bestaat niet; integendeel, de rigting der rivier zou minder goed zijn dan thans, dewijl de bogt tusschen Rotterdam en Delfshaven nog sterker zou worden dan zij tegenwoordig is, en de geul zich van de haven van Schiedam zou verwijderen, zoodat de Raad dat denkbeeld bepaald heeft verworpen. De zuidelijke geul te behouden en tevens de Kous te verdiepen, en dus beide geulen tot groot scheepsvaarwater in te rigten verdient afkeuring, wijl dan de kracht die de diephouding moet verzekeren, te zeer verdeeld wordt, en men gevaar loopt beide te bederven. De verruiming der rivier wenscht de Raad uit te strekken ook boven Rotterdam en wel tot aan de Lek bij Krimpen, hoezeer er slechts sprake is van eene verbetering van den vaarweg van Rotterdam naar zee en dus benedenwaarts.

Tevens is in het plan opgenomen de verbinding van den nieuwen riviermond door middel van een spoorweg met Rotterdam, ten einde de koopsteden, langs de nieuwe Maas gelegen, zonder het maken van bruggen over de rivier door een spoorweg met den nieuwen riviermond te verbinden. Daardoor zal men, in geval van ijsbezetting, de koopwaren, enz., gemakkelijk te land kunnen aanvoeren, zoolang de schepen nog slechts eenigzins aan zee binnen de dammen zullen kunnen komen, hetgeen alleen bij uiterst strenge en langdurige winters, misschien voor een grooter of kleiner aantal dagen, onmogelijk zal worden bevonden. De begrooting voor de uitvoering van al deze werken bedraagt ƒ 5,000,000.

Het *Bataviaasche Handelsblad* behelst onderstaande meer uitvoerige berigten nopens het gebeurde op Palembang in Oktober ll.

Gedurende de laatste dagen van September waren op de hoofdplaats Palembang onrustbarende geruchten verspreid over den stand van zaken te Lahat. Zij werden eindelijk zoodanig, dat de lt. kolonel, mil. kommandant, besloot, in persoon daarheen te vertrekken. De rezident was nog afwezig te Djambi.

Het schijnt, dat bij de komst van den mil. kommandant weinig overeenkomst in inzigten bestond tusschen hem en den assistent-rezident van Tebin-Tingi. Ten minste verliepen 14 dagen werkeloos, en de opstandelingen maakten van dien tijd een nuttig gebruik, en verjoegen de bewoners der doessoen Djattie, op twee palen afstands van Lahat, na een wanhopigen tegenstand, uit deze zeer sterke plaats, die zij dadelijk in een uiterst geduchten staat van tegenweer bragten.

Het aantal daar vergaderde opstandelingen werd eerst op 800, later op 1200 man begroot, waarbij 200 geweren.

Den 17 Okt. rukte de milit. kommandant van Palembang met eene kolonne van p. m. 250 man tegen Djattie op. Eene oppervlakkige verkenning deed reeds zien, dat men eene plaats zoude moeten bemagtigen, omringd door een aarden wal van 2 el dikte, aan den buitenkant omzoomd door een digt bosch van bamboe doerie; aan de binnenzijde versterkt door een driedubbele rei van klapperboomen, waarachter eene gracht, en waartoe slechts een zeer naauwe toegang bestond, door eene verhakking gedekt.

Om die plaats zonder voorbereidende maatregelen aan te vallen, moet men meer zijnen moed, en het wenschelijke de onlusten in eens te fnuiken, dan de voorzigtigheid hebben geraadpleegd. Tot dien aanval werd echter besloten, en deze gedurende drie uren met de grootste volharding beproefd en telkens herhaald, echter met het ongelukkig gevolg, dat de onzen moesten terugtrekken met een verlies van 6 dooden en 30 gekwetsten. Onder de eersten bevindt zich de algemeen beminde kapitein der artillerie Coostermans, die juist van zijne inspektie-reis terugkomende, den overste te Lahat ontmoette en had weten te bewegen, hem de expeditie als volontair te laten bijwonen. Hij werd door een kogel in den onderbuik getroffen, en overleed eenige uren na het gevecht.

Onze troepen trokken terug naar de dessa Selawé, en wachtten daar de komst van een paar stukken geschut, die onmiddelijk uit Tebin-Tingi waren ontboden, bovendien had de luit. kol. mil. kommandant, te Batavia versterking aangevraagd, en tevens eene extrapost aan den resident naar Djambi gezonden, ten einde de expeditionnaire troepen in plaats van naar Batavia naar Palembang te kunnen dirigeren, aangezien eene spoedige en krachtige onderdrukking, voor ons zedelijk overwigt op de bevolking, uiterst noodzakelijk wordt geacht.

Den 28 Oktober, na aankomst der gevraagde versterking van Tebin-Tingi, rukten de troepen op nieuw op tegen Djattie. De doessoen werd eerst door het geschut bestookt en een 70tal granaten er in geworpen, zoodat zij weldra op verschillende plaatsen in vlam stond. Toen werd er storm geloopen; maar het was onmogelijk in de doessoen door te dringen, en na vele vruchtelooze pogingen moest de aanval worden opgegeven, met een verlies van een doode en elf gekwetsten, waaronder de 1ste luitenant Tomeij, wiens wonde, een schot in den buik, zeer ernstig is.

Onze troepen hebben, in afwachting van versterking, te Lahat positie genomen.

Het is natuurlijk, dat dit tijdelijk geluk den euvelmoed der opstandelingen heeft doen aanwakkeren, zoodat zij het plan schijnen gevormd te hebben, eenige doessons aan de rivierzijde, tusschen Moeara Enim en Lahat, te bezetten en te versterken, ten einde de communicatie tusschen Lahat en Palembang te bemoeijelijken.

Gelukkig is het eene waarheid, die Z. M. in de troonrede verkondigde, „dat, waar ons gezag wordt miskend, eene talrijke zee- en landmagt daar is, om het krachtdadig te handhaven!”

Wij hopen dat van de, voor eene noodige expeditie steeds en dus ook thans gereede troepen, een spoedig en krachtig gebruik zal worden gemaakt, om de bevolking van Palembang eens vooral te overtuigen, dat zij tegen onze magt niet bestand is, en dat de zegeningen van den vrede haar meer nut aanbrengen, en haar in wezenlijkheid meer vrijheid van beweging geven, dan een gedurig, echter telkens door nederlagen en vernieling gevolgd verzet.

Aan de *Javasche Ct.* van 3 November ontleenen wij de volgende bijzonderheden betreffende de reis van den Nederlandschen kommissaris in Japan naar Jedo:

Van Nagasaki ging de reis langs Kioe-Sioe over land tot Kokoera, van daar over de straat van de Capellen naar Semenoséki, vervolgens in eene Japansche jonk door de binnenzee tot Hioge en van daar weder over land naar Osaka en over Kioto (Miaca) naar Jedo. De geheele togt was eene staatsie-reis. In iedere stad of dorp werd de commissaris bij zijne aankomst door plaatselijke autoriteiten gekomplimenteerd, die eene buiging met het hoofd ter aarde maakten. Personen, behoorende tot het geleide van den commissaris (welk geleide ieder landheer (1) op zijn grondgebied verstrekte), gingen voor den trein uit, om de bevolking te bevelen te knielen, waaraan algemeen werd voldaan, zelfs door personen, die zich op aanmerkelijken afstand, op akkers bevonden. Overigens verschilden de eerbewijzen in ieder landschap, dorp of stad.

Meestal waren de wegen schoon gemaakt en geveegd. Twee personen met bezems gingen voor den trein uit. In de dorpen had een ieder een bezem voor de deur zijner woning geplaatst; soms lagen ook voor iedere woning een paar hoopjes zand of grind en stond een emmer met water, ten blijke dat de straat ter eere van den commissaris was bezand, begrind en besproeid. 's Avonds was ieder huis met eene papieren lantaarn verlicht. Soortgelijke eerbewijzen, maar op eenigzins grootere schaal, ondervond de commissaris, wanneer hij openbare gebouwen passeerde, daarom stonden bij voorbeeld een tiental wateremmers piramidaal opgestapeld. In een aantal plaatsen waren de brandspuiten opgetuigd en veelal op Japansche wijze versierd. Voor de kasteelen der landsheeren stonden, buiten de hoofdpoort, eenige Japansche officieren op post met hunne staatsieteekenen en soms ook met hun staatsie-paard. In alle dorpen en steden waren de straten, door welke de commissaris heen trok, opengehouden en de talrijk opgekomen bevolking in rijen voor de woningen geschaard. Gedurende den doortogt van den commissaris door een dorp of stad, heerschte daar eene doodelijke stilte; men hoorde niet eene enkele stem.

De commissaris betrok geregeld de logementen en appartementen der landsheeren, die zeer goed ingerigt waren, ofschoon geheel in den Japanschen trant gebouwd en derhalve zonder het minste uitzigt. De bevolking zag er welvarend, gezond en sterk uit en zelfs de laagste klasse was goed gekleed. Toen de commissaris Nagasaki verliet, heerschte daar de kinderziekte hevig, doch op een afstand van 4 of 5 mijlen van deze stad, hield deze reeds op. In verhouding tot het aantal der bevolking, was het getal der door pokken geschonden niet buitengewoon groot. De koepok-inënting is overal bekend, maar te veel aan de bevolking zelve overgelaten, ten gevolge waarvan de kinderen, veelal eerst op hun 7e of 8e jaar worden ingeënt. Overigens lijdt de bevolking veel aan oogziekte, waardoor men vele blinden en eenoogigen aantreft. Lepra en elephantiasis treft men ook nog wel aan, zonder dat deze echter buitengewoon dikwijls schijnen voor te komen.

De bouwtrant en inrigting der woningen is hoogst eenvoudig en daarin heerscht bijna eene volkomene gelijkheid. Zij zijn alle van hout en klei; buiten de steden worden zij blijkbaar meer en meer met pannen bedekt. Het geheele land is eene aaneenschakeling van bergen en dalen, die heerlijke natuur-tooneelen opleveren. De openbare wegen, die nabij Nagasaki veel te wenschen overlaten, waren overigens in den besten staat, zooveel mogelijk door de vlakten aangelegd en waar het terrein dit toeliet, buitengewoon breed en door zware sparrenboomen overschaduwd. Verscheiden gedeelten bestaan uit grootsche avenuën van eenige uren lengte. De bruggen zijn meestal buitengewoon goed en dikwijls van gehouwen steen gebouwd. De landbouw schijnt in Japan eene hoofdzaak te zijn en heeft volgens den commissaris, een grooten graad van volmaaktheid bereikt.

De bosschen, die slechts op het hoogere gedeelte der bergen voorkomen, bestaan voornamelijk uit fraai dennen- en cederhout. Steengroeven komen bijna in ieder gebergte voor. Op Nippon bestaan de bergen veelal uit zand en het daarvan stroomende water vormt zonderlinge zand-rivieren, die reeds verscheidene baaijen nagenoeg opgevuld hebben. Steenkolen-mijnen worden meer en meer ontgonnen, vooral in het landschap Tsikuzen op Kioe-Sioe. Van andere mijnen bespeurde de commissaris niets, slechts eenmaal merkte hij een wegwijzer op met het opschrift „weg naar de zilvermijn.”

Met uitzondering van de woningen der hoogere ambtenaren en militairen, is langs den grooten weg letterlijk ieder huis een winkel of werkplaats, waarin bijna uitsluitend een inlandsche kleinhandel wordt gedreven, die zeer weinig oplevert dat voor uitvoer geschikt zal zijn. Men is zeker van in ieder huis een spinnewiel of weefgetouw aan te treffen. De bevolking is stellig groot, maar langs den grooten weg heeft zij zich buitengewoon opgehoopt. Naauwelijks heeft men eenig dorp verlaten, of men is weder in een ander, waarvan men vele eer steden zoude kunnen noemen. Het aantal groote steden, welke de commissaris doortrok, was zeer aanzienlijk. Verscheidene daarvan zijn door straten van uren lengte aan elkaâr vereenigd.

Op den 23n April kwam de commissaris te Jedo aan, alwaar hij aan de zuidzijde van het kasteel een ruim gebouw vond, tot zijn gebruik voor rekening van den Keizer in gereedheid gebragt en van eenige meubelen voorzien. Een aantal Japansche officieren, die het Jedosche escorte uitmaakten en steeds bij dat huis op wacht waren, ontvingen hier den commissaris en deelden hem mede, dat, uithoofde van ongesteldheid, de goeverneur van Nagasaki hem niet onmiddelijk kon bezoeken, maar eenige dagen later zoude komen. De Amerikaansche gevolmagtigde was aan de noordzijde van het kasteel geheel op gelijke wijze gelogeerd. Hij zond dadelijk zijn secretaris, om den Nederlandschen commissaris te verwelkomen. Twee dagen later bragt deze hem een bezoek.

Nadat langwijlige onderhandelingen waren gevoerd over het bij eene audientie bij den Keizer in acht te nemen ceremonieël, alle betrekking hebbende op gebruiken bij vroegere dergelijke gelegenheden in acht genomen, doch welke nu allen werden afgeschaft, was eindelijk op den 13n Mei de dag genaderd, waarop de Nederlandsche commissaris bij den Keizer zoude worden toegelaten. De stoet van den commissaris, bij deze gelegenheid alsmede gedurende de geheele reis, was als volgt: *a.* eene lans met de Nederlandsche vlag, gedragen door een Japannees met oranje-sjerp; *b.* het schrijf-bureau van den Nederlandschen commissaris, overdekt met rood laken en voorzien van het Rijkswapen (Japansch statie-teeken); *c.* zes hassam bakkidragers (Japansche staatsie-teekens); *d.* de Nederlandsche commissaris, gezeten in zijn norimon; *e.* een zijner dienaren, dragende de hem door den Keizer geschonken sabel in een foudraal; *f.* de payong van den Nederlandschen commissaris; *g.* diens otja-bintoe (Japansch staatsie-teeken); *h.* het paard van den Nederlandschen commissaris, geleid bij den teugel; *i.* diens sekretaris, gezeten in zijn norimon; *k.* diens paard, geleid bij den teugel.

Aan den ingang van het paleis werd de eere-sabel overgenomen door een Japansch officier en den commissaris nagedragen. Bij den tweeden muur van het paleis, verliet de secretaris zijn morimon, maar de commissaris werd daarin gedragen tot aan de eigenlijke woning van den Keizer. Onder aan den grooten trap verwisselde men zijne gebruikte schoenen voor nieuwe, en werd boven ontvangen door Koki Tamba no Kami en nog een omitské.

Na eenigen tijd in een voorvertrek gewacht te hebben, doorliep de commissaris eene enorme zaal, die met hovelingen was opgevuld, ging een soort van beschot voorbij, dat den Keizer voor zijn hof onzigtbaar maakt en stond vlak over den Keizer Dai Nippon, daar de jalouzie-mat, welke bij vroegere gelegenheden belette hem te zien, thans was opgetrokken. Hij was, volgens Europeesch gebruik, op een troon gezeten. Ter linkerzijde van den Keizer zaten de vier te Jedo aanwezige eerste Rijksraden en ter regterzijde de 17 tweede Rijksraden en landsheeren. Onder het maken van drie buigingen, naderde de commissaris den Keizer, terwijl een Japannees al kruipende hetzelfde deed. Nu volgde een te voren bepaald gesprek tusschen den Keizer in het

(1) Goeverneur der provincie.

Japansch en den commissaris, in het Hollandsch, zonder tusschenkomst van tolken. Als dit was afgeloopen, verliet de commissaris, wederom drie buigingen makende en zonder zich om te wenden, de audiëntie-zaal. Eenige oogenblikken later werd hij in een ander vertrek gelaten, om eenige buigingen met de leden van den Rijks-raad te wisselen, hetgeen, zich in een derde vertrek weder herhaalde, waarna hij door Toki Tamba no Kami van den grooten trap werd geleid.

Ongeveer langs denzelfden weg als hij gekomen was, keerde de commissaris naar Nagasaki terug, waar hij den 17n Avgustus aankwam.

Z. M. heeft, op zijn verzoek, eervol ontslagen: als burg. en sekret. der gem. Laren, mr. J. E. H. baron van Nagell.

DELFT, 30 Dec. De prijzen der Hooi-boter waren 1ste kwaliteit *f* 50 a *f* 52; 2de *f* 47 a *f* 49; 3de *f* 45 a *f* 47.

SCHOONHOVEN, 29 Dec. De weekmarkt van heden werd door de landlieden uit den omtrek druk bezocht. Door handelaren in boter is voor Hooi-room-boter 84 c. per Ned. ℔ betaald. Kaas blijft zich in geldigheid souteneren. Herfstkaas vindt van *f* 18 tot *f* 21, Zomerkaas van *f* 22 tot *f* 25 gereeden aftrek. Hennep. Omtrent kooplust en prijs blijft de onzekerheid voortduren; behalve onbeduidende partijtjes voor kleine baanders, waarvoor van *f* 10,50 tot *f* 18 werd besteed, is er in dit produkt weinig omgegaan.

GOUDA, 30 Dec. De veemarkt van heden met geringen aanvoer, alle soorten flaauw; eenige onverkocht gebleven. Schapen weinig aangevoerd.

Kaas *f* 20 a *f* 24 de 50 Ned. ℔.
Boter *f* 0.85 a *f* 1 het Ned. ℔.

HOORN, 30 Dec. Op de markt alhier werden aangevoerd 346 stapels Kaas. Prijs: Kleine Gras *f* 27. Id. kommissie Gras *f* 31,50.

EINDHOVEN, 29 Dec. In den afgeloopen nacht woedde er een brand in de naburige gemeente Stratum, en wel in een der fabrieken van wollen manufakturen van heeren Nahmer en Jäger. Bijna de geheele voorraad gefabriceerde zoowel als ongefabriceerde goederen is verbrand; naar men verneemt is alles tegen brandschade verzekerd. Door de ijverige medewerking van de brandweer dezer stad, zijn eenige goederen, een gedeelte van het gebouw en de belendende huizen bewaard gebleven; men vreest, dat een aantal werklieden door dit betreurenswaardig ongeluk eenigen tijd zonder werk zullen zijn.

LUXEMBURG, 27 Dec. De oppozitie heeft heden bij de verkiezingen voor den gemeenteraad der hoofdstsd eene nieuwe schitterende overwinning behaald. Al hare kandidaten werden bij de eerste stemming gekozen. De deelname der kiezers was even groot als onlangs bij de verkiezingen voor de Kamer. De heer Simonis, tot nu toe schepen, bevindt zich onder de niet gekozen kandidaten. Hij is een geacht man, die zich jegens de stad zeer verdienstelijk gemaakt heeft en wien men alleen ten laste kan leggen dat hij sympathie voor de Regering gevoelt. Ten gevolge van de geoktroijeerde ordonnantiën, is de inmenging van de staatkunde, zelfs bij de gemeentelijke verkiezingen, onvermijdelijk geworden. Men kan dit als een der ongelukkigste gevolgen van het tegenwoordige regeringsstelsel beschouwen. Het zoude in het algemeen belang hoog tijd zijn, dat hierin verandering kwam. (*N. R. Ct.*)

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Dec. Uit Algiers ontvangen berigten melden, dat verscheidene stammen van den Aures in de provincie Konstantine zich gewapend hebben. Generaal Mac Mahon, die naar Frankrijk was teruggekeerd om er de Kerstdagen en het Nieuwjaar door te brengen, is in allerijl naar zijn post teruggekeerd. Een klein geschil tusschen hem en den prins-minister van Koloniën, ontstaan ter zake van beider bevoegdheid, is vóór zijn vertrek naar Algiers vereffend geworden.

— De heer Delacouture, een Katholiek geestelijke, heeft eenigen tijd geleden in het *Journal des Débats* eenige artikelen over de zaak-Mortara doen plaatsen, die zeer de opmerkzaamheid tot zich trokken, wijl genoemde geestelijke reden meende te hebben het gehouden gedrag der Pauselijke Regering in deze te gispen. Later bewerkte hij die artikelen op nieuw en gaf ze afzonderlijk in den vorm van een vlugschriftje uit. Men verneemt thans, dat de heer Delacouture deswege van zijn geestelijke overheid eene vermaning of waarschuwing (*avertissement*) heeft ontvangen.

— De *Courrier du Dimanche*, behelst den tekst van een kontrakt, gesloten tusschen de agenten van het huis Regis te Marseille en „vrije” negers. Dat kontrakt is zes jaren van kracht. Elke naar de koloniën gezonden neger verbindt zich daarbij zes en twintig dagen in de maand te arbeiden, zoo wel in de suikerfabrikatie als in elke andere landbouw- of industriëele onderneming. De gehuurde neger ontvangt 12 fr. 's maands; de vrouwen slechts 6 en de kinderen van 6—14 jaren 8 fr. Ten einde het middel te hebben om na den afloop zijner verbindtenis naar zijn land terug te keeren, moet de neger maandelijks het tiende van zijn loon in de kas der immigratie storten.

ENGELAND.

LONDEN, 29 Dec. Uithoofde de 1e Kerstdag op een Zaturdag viel, was de dag van eergisteren door de overheid tot vermakelijkheden bestemd. De voorstelling in de Viktoria-schouwburg werd dan ook door eene aanzienlijke menigte bijgewoond. Die schouwburg staat in een der volkrijkste wijken, en wordt bewoond door handwerkslieden en klein-neringdoenden. Ten einde het gedrang te voorkomen, waren er slagboomen geplaatst. Men gaf dien dag een ochtend- en avondvoorstelling, en terwijl de dikke drom menschen, die de eerste hadden bijgewoond, den schouwburg ging verlaten, waren reeds de trappen bezet door nieuw aankomenden voor de avondvoorstelling. Eensklaps werd het geroep van brand gehoord, veroorzaakt, naar men zegt, door de ontploffing van het gas, aangestoken doordien een jongen zich op een doos lucifers had neêrgezet. Daarop ontstond een algemeene ontzetting in de zaal, terwijl de aankomenden, onbekend met het gebeurde, steeds voorwaarts drongen, waarvan het gevolg was, dat vijftien personen werden doodgedrukt, meest jongelieden van veertien tot een en twintig jaar. Een twintigtal gekwetsten werden onmiddellijk door de zorg der policie naar het hospitaal vervoerd, waar twintig of dertig heelkundigen hun diensten leenden. Kort na deze schrikkelijke ramp dansten Arlekijn en Kolombine, Pantalon en Pierrot voor een zaamgedrongen menigte, waarvan de helft onbekend was met het gebeurde, op de trappen van het gebouw.

— Bij dépêche van 8 December, door sir Ed. Lytton Bulwer aan sir John Young gerigt, gispt die minister scherp de inzigten, uitgedrukt door de vertegenwoordigers en de overheid van Korfu, in haar protest tegen de aanhechting van dat eiland aan Engeland als kolonie. Hij verklaart, dat de heer Gladstone de volmagt niet heeft om de bepalingen van het traktaat van 1815 te vernietigen, en voegt daaraan toe, dat het Engelsche goevernement zulk een daad niet wil noch kan uitvoeren. Zijn eenige begeerte is om met de Ioniërs mede te werken te verbetering van hun toestand en wel op den bazis van den tegenwoordigen staat van zaken.

— Uit Washington ontvangene depêches melden, dat men maatregelen neemt om de zeeschuimers aan de naastbijgelegene Amerikaansche autoriteiten over te leveren.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 28 Dec. Door het departement van Oorlog zijn den 24n dezer maand dépêches aan graaf Caronini, opperbevelhebber der Oostenrijksche troepen in Karinthië en te Temeswar gezonden, om hem de grootste waakzaamheid aan te bevelen op de grenzen van Servië en met geweld alle pogingen te keeren, die door de bewoners mogten worden aangewend om ze te overschrijden. Aan interventie zal wel niet ernstig gedacht worden, daar de revolutie te Belgrado spoediger is voltrokken dan men vermoedde, en zij tot de gevreesde onlusten in Servië geen aanleiding heeft gegeven, waaruit een burgeroorlog had kunnen ontstaan, die de handelsbelangen der aldaar gevestigde Oostenrijksche kooplieden grootelijks kon benadeelen.

De prins Milosch Obrenowitch, nu tot vorst van Servië door de slandsvergadering uitgeroepen, wordt voor een aan Rusland verknocht man gehouden. Hetzij hij op den troon blijft zetelen; hetzij hij dien later aan zijn zoon afstaat, 't is waarschijnlijk dat Servië in de Oostersche quæstie een rol zal vervullen, welke die der twee vorstendommen overtreffen; niet alleen Turkije maar ook Oostenrijk dwingen zal dat kleine land oplettend in 't oog te houden.

Daar intusschen aan Oostenrijk een gewapende tusschenkomst in Servië verboden is krachtens art. 29 van het Parijsche traktaat, 'twelk de vorstendommen met zijne aankleve onder de gezamenlijke bescherming der groote mogendheden stelt, zoowel als de Donau-Vorstendommen, zoo kan zulk een interventie niet mogelijk zijn dan na een voorafgaande overeenkomst met de mogendheden, onderteekenaren van genoemd traktaat, en 't is waarschijnlijk om de gezindheid van het Fransche kabinet te dien aanzien te polsen dat baron Hubner, Oostenrijks ambassadeur aan het Fransche hof, in een onlangs plaats gehad hebbende zamenkomst met Graaf Walewski eene nieuwe vereeniging der konferentie zou hebben voorgesteld, om de besluiten van den Servischen Senaat en der nationale vergadering te vernietigen, als in strijd zijnde met de Servische konstitutie en de suzereiniteit der Porte. Men weet intusschen niet wat van die zamenkomst het rezultaat is geweest.

Men gelooft echter dat de mogendheden zullen toezien, ingeval het vorstenhuis der Obrenovitch spoedig zonder groote moeijelijkheid in zijne regten mogt hersteld worden. Altans hier is men van die meening, behalve misschien bij het Ottomannische gezantschap, waar men van de populariteit van Prins Alexander bij het Servische leger een hoog denkbeeld heeft. Herhaalde keeren zijn Servische deputatiën den bijstand van het Oostenrijksche goevernement komen inroepen, ter herstelling van genoemde dynastie, terwijl van zijn kant de ware vertegenwoordiger der dynastie, de zoon van den ouden Mylosch, vorst Michael, — die bijna Oostenrijker is door zijn langdurig verblijf en zijne aanzienlijke bezittingen in dit rijk en ook door zijn huwelijk met de Hongaarsche gravin Huniady, uit een der oudste adellijke geslachten gesproten — terwijl deze vorst niet opgehouden heeft stappen in denzelfden zin als zijne landgenooten te doen, daarbij luid protesteerende tegen de aantijging, dat hij aan Ruslands belangen overgegeven en die van Oostenrijk vijandig zou zijn. Men zou hieruit het besluit kunnen trekken, dat, mogt het Weener kabinet Prins Alexander nog steunen, het dit uit dankbaarheid voor bewezene diensten doet, doch, mogt zijn val onherroepelijk zijn, Oostenrijks belangen niet bedreigd zullen zijn door de verheffing der familie Obrenovitch en Oostenrijks invloed niet minder dan op den vorigen vorst zal zijn. In die verandering van regering is dus niets onrustbarends voor den Keizersstaat.

— Den 29n dezer des avonds is overleden de Aartshertogin Maria Anna Franciska Therezia Josefina Medarda, geboren den 8 Junij 1804 en alzoo 54 en een half jaar oud. Zij was de zuster van Keizer Ferdinand I, die ten gunste van den tegenwoordigen Keizer afstand van den troon deed, en van den Aartshertog Frans Karel, vader van dezen laatsten.

BERLIJN, 28 Dec. Men heeft te regt gezegd, dat de nieuwe Regering veel tegenwerking zou vinden van wege de agenten van het voormalige kabinet, die, ondanks de veranderde regeringswijze hun ambten hebben behouden, en geheel in strijd zijn met de denkbeelden, welken gelukkig in den raad van Z. K. H. den Prins-Regent hebben bovengedreven. Men kent het gedrag van vele ambtenaren bij de laatste verkiezingen, toen verscheidenen hunner het kandidaatschap der ministers bestreden. Bij sommigen bestaat na den verkiezingsstrijd nog een heftige vijandschap, die, ingeboezemd door het anti-liberaal fanatismus, in geenen deele is getemperd geworden door den eerbied voor het openbaar gezag en de eischen der hierarchie. Men ziet daarvan een voorbeeld in een korrespondentie, waarin van een landraad wordt gesproken, die de verkiezing van een gemeenteraad weigert te bekrachtigen, wijl de gekozene bij de verkiezingen in de maand November, een der ministers van den regent gesteund heeft.

In een gesticht van middelbaar onderwijs zijn drie onderwijzers, ook beschuldigd van de ministerieële kandidaten gesteund te hebben, door den akademischen raad opgeroepen om zich te regtvaardigen.

Die feiten hebben in de hoofdstad veel opzien gebaard en ook de ministers zijn er door getroffen, zoodat men verwacht dat het goevernement misbruiken zal te keer gaan, welke het bestaan van een regering onmogelijk zouden maken.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 31 December.

GETROUWD (28 Dec.): H. J. Gallenkamp met J. C. M. Endel. — (29 Dec.): Mr. P. A. Bleekrode met S. Vita Israël.

BEVALLEN (27 Dec.): A. C. van der Wissel, geb. Kuiper, D. — (28 Dec.): J. E. Bos, geb. Suter, dooden Z. - A. Wallach, geb. Lehren, Z. — (29 Dec.): R. Huidekoper, geb. Fontein, D.

OVERLEDEN (24 Dec.): M. van Dalfsen, wed. W. Meijer, 76 j. — (25 Dec.): J. M. van der Mey, geb. Horneer, 42 j. - M. Olie, 12½ j. - R. Post, 13 j. — (26 Dec.): H. Klijn, 49 j. H. Taddel Wessels, 51 j. — (27 Dec.): C. C. Kwant, geb. Bastert, 81 j. - G. M. E. Ter Linde, wed. Mr. F. A. van der Maesen, 62 j.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55⅝	2/m. Livorno	*f* 39½
Zigt „	„ 55 15/16	„ Napels	„ 79
2/m. Bordeaux	„ 55⅛	3/m. Petersburg	„ 1.76
½/m. „	„ 55½	6/w. Weenen	„ 112⅝
3/m. Madrid	„ 238	„ Augsburg	„ 95½
„ Cadix	„ 240	„ Frankfort	„ 99
„ Sevilië	„ 237	2/m. Hamburg	„ 35
„ Bilbao	„ 287	Zigt	„ 35 3/16
„ Lissabon	„ 41	2/m. Londen	„ 11.67½
„ Porto	„ 41	Zigt	„ 11.75
2/m. Genua	„ 45¾	Rotterdam	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 30 Dec. België 2½ pc. 57.50 g; 4½ pc. 99.62½ p; Metal. 81 p; Nation. 8⅞; Spanje 1½ pc. 30.25 g; 3 pc. 42.25.

PARIJS, 30 Dec. Rente kont. 4½ pc. 97.50, op tijd 3 pc. 73.05; Credit mobilier 985; Fr.-Oost. Spoorw. 641; Spanje 1½ pc. —; 3 pc. 43¼; Rom. Leening —.

MADRID, 29 Dec. Spanje 3 pc. 44.10; 1½ pc. 31.30.

LONDEN, 30 Dec. Cons. 96⅝; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 20⅛; 4½ pc. Peru 92¼; 3 pc. id. 73⅜; 4½ pc. id. doll. bonds 79¼; Grenada uitgest. 5¾; id. werkelijke 20¾; 5 pc. Venezuela 43⅞; 2½ pc. id. 16⅞; 5 pc. Port. 48½; 3 pc. Spanje 47¾; 1½ pc. id. 31½; Amortiz. 6¼; Coupons 10. 4½ pc. Russen 103; 5 pc. id. 113; 2½ pc. Holland 66¾; 4 pc. id. 100¾; Illinois Shares 69; id. 7 pc. Oblig. 82; Sardinië 90; Ecuador 16⅞.

WEENEN, 30 Dec. Met. 5 pc. 84.10; Nat. 84.90; Bank-Aktiën 1002.—; Noord-Bahn akt. 176; Credit Anst. 243; O.-Fr. Spoorw. akt. 255; Lomb. Venetiaans. 120.—; Nieuwe 112.—; Wissel op Londen 3/m. 10.13; Goud 1; Zilver —.

BERLIJN, 30 Dec. Stiegl. 5de serie 105; 6de id. 109; Rusland 5 pc. 111⅝; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100⅝; Wissel op Londen 2/m. 6 sh. 19⅞, Parijs 79¾, Hamburg 150½, Amst. 142, Petersburg 101¾, Diskonto 4.

HAMBURG, 30 Dec. Mexikanen 4¾, Spanje 3 pc. 39¾; 1½ pc. 29, Rusland 5 pc. 106¾, 4½ pc. —, Vereinsbank 98½, Noord-Duits. bank 85, Wissel op Londen 3/m. —.—; Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 30 Dec. Metalliek 5 pc. 80⅞, Spanje 3 pc. 42, 1½ pc. 30¾, Wissel op Londen 117½, Weenen 120⅞, Parijs 79, Amsterd. —, Diskonto 3½.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

		30 DEC. 4½ u.	gebl.	
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	a		
Nederl. Bank	4 "			
Nederl., Werkel. Schuld a	2½ pCt.	64 11/16		
Dito Dito	3 "	76 13/16		
Dito Dito	4 "	99	99 1/16	
Amortis. Syndik.	3½ "			
Aand. Handel-Maatsch.	"	142⅞		
Oost-Ind. Leening	4 "			
Aand. Holl. Spoorweg				
Leening idem	4½ pCt.			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ "	101		
Maatschappij van Weld.	4 "	68		
België, Cert. Adm. B. bk	2½ "			
Dito bij *Rothschild*	2½ "			
Frankrijk, Certifikaten	3 "			
Spanje, Obligatiën	1½ "	30¾		
Dito	3 "			
Dito Binnenl.	3 "	41 15/16	42	
Amortisabele Schuld		10⅝	10¾	
Dito Coupons		6⅝		
Inschr. bij *Prost & C°.*		100		
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	47½	47 9/16	
Dito 1856	3	46 1/16	46⅛	
Dito Uitgestelde				
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	106¾		
Dito bij idem 1828/1829	5 "	104⅞		
Cert. bij idem 1831/1833	5 "	92½		
Dito bij idem 1840	4 "	87⅛		
Dito bij *Stieglitz*	4 "	87 1/16		
Dito Nieuwe	4 "			
Dito 5de Serie	5 "	98 9/16		
Dito 1855, 6de Serie	5 "	102½	102⅝	102½
Dito adm. te Hamburg	5 "			
Dito dito te Londen	5 "	101		
Dito dito dito	4½ "	99		
Inschrijving in Assignat.	6 "			
Certifikaten van dito	6 "	66 15/16		
Spoorweg Aktiën	5 "	80½		
Polen, Aand. 1835, fl. 500	*f*	159¾		
Obligatiën	4 pCt.	82⅞	83	
Pruissen, Obligatiën	4½ "	98½		
Aandeelen 1854	3½ "	210		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 "	81⅛		
dito dito	4 "	63⅜		
Dito Metalliek	5 "	77⅛	77 5/16	77 3/16
Dito Rente Amsterdam	5 "	86¾	86 13/16	
Dito Nationale 1854	5 "	78¼	78 5/16	
Dito dito	2½ "	39¼	39⅜	
Weener Bank-Aktiën	*f*	1150		
Dito Aand. fl. 250, 1839	"	397		
Dito dito " 250, 1854	4 pCt.	339		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 "			
Dito bij *Rothschild*	5 "			
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 "			
Dito	3 "			
Brazilië, Geldl. 1824 v. £ 100	5 "	100½		
Dito 1839 van £ 100	5 "			
Dito 1843 " £ 100	4½ "			
Dito 1852	4½ "			
Dito 1858	4½ "	92¾		
Sardinië	5 "			
Peru, Geldl. 1854	4½ "			
Dito te Parijs				
Ecuador, Oblig. 1855	1 "	16 13/16	17	
Venezuela, dito 6 pCt thans	5 "	42⅛		
Dito Uitgestelde	2½ "	16⅛		
Grenada, Obligatiën	3½ "	20 1/16	20 3/16	20⅛
Dito Uitgestelde		5 13/16		
Mexiko dito	3 "	18 5/16	18 7/16	
Nrd.-Amer., Ph. *Hope en C°*, Lr. A	*f*			
Dito dito	" B "			
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Amerik. Bank-Aktiën				
Illinois Spoorweg-Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	84¾		
Louisiana	5 "	102½		
Grieken., Obl. Geldl. 1825	5 "	3½		

Handel-Maatschappij kontant ——; Russische Spoorweg Obligat. 247½, 48; Hypotheek 4½ pCt. 92; Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt. 130¾.

De Spaansche 3 pCt. en Oostenrijksche fondsen waren heden iets minder geanimeerd, de overigen onveranderd.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 2½ 3 pCt., Diskonto 3 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 31 Dec.

Tarwe zonder handel.
Van Rogge alleen verkocht: 117 ℔ Petersburger *f* 170.

ROTTERDAM, 30 Dec. 113/114 ℔ Morchansky *f* 340, 342.

SCHIEDAM, 30 Dec. Moutwijn *f* 13,—; Jenever *f* 18,50; Amst. Proef *f* 19,75 per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Speeling *f* 2,— per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 30 Dec. Burton, Duchess, Taganrog.
HELVOET, 30 Dec. Geerling, Neerlands Koningin, en Zack, Koninklijke Nederlandsche Yachtclub, beide Batavia, l. v. Brouwershaven.
BROUWERSHAVEN, 25 Dec. Wiegmann, Duisburg, Baltimore n. Rott.

UITGEZEILD:

BRIELLE, 30 Dec. Ary Scheffer (st.), Havre.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 31 December, in lading naar:

Keulen.	J. Gutgemann, Cöln N°. 1.
Mannheim.	J. Bolsen, Beurs van Rotterdam.
Maintz.	G. Reichert, Maintz, N°. 4.
Dusseldorp.	G. Koene, Niederrhein N°. 10.
Duisburg.	J. D. Keuter, Jonge Arend.

AMSTERDAM, 24 December, vertrokken naar:

Maintz.	J. Hammer, Mainz N°. 3.
Keulen.	Th. Wemmers, Cölln N°. 7.
Dusseldorp.	H. Hell, Johanna Maria.

Rijnhoogte. ARNHEM, 30 December 22 p. 0 duim.
KEULEN, 30 " 11 vt. 6½ "

Advertentiën.

(903) Heden beviel voorspoedig van eene *DOCHTER*, Jonkvrouwe H. J. C. DIERT VAN MELISSANT, geboren VAN SONSBEECK.

's HAGE, 28 December 1858.

(906) Tot mijne innige droefheid overleed heden te Oegsgeest mijne geliefde Dochter JOHANNA CORNELIA, in leven Zuster van Liefde aldaar, in den ouderdom van 36 jaren, voorzien van de H. Genademiddelen der Stervenden.

ROTTERDAM, 25 December 1858. W. J. GUEDING.

Eenige kennisgeving.

(910) Heden overleed, tot ons diep leedwezen, onze veel geliefde zuster en behuwdzuster, Mejufvrouw ANTOINETTA BERNARDINA HEIJDENRIJCK, in den ouderdom van 43 jaren.

AMSTERDAM, 28 December 1858. J. A. HEIJDENRIJCK. Uit aller naam.

(909) Op eene **R. K. Armenschool** wordt een bekwame **Hulponderwijzer**, tegen een salaris van 200 of 250 gulden, naar gelang van bekwaamheden, en een **Kweekeling** gevraagd. Wie verlangt geplaatst te worden, melde zich *vrachtvrij* aan, onder Lett. B. W. bij den Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel hoek Beulingstraat te Amsterdam.

(911) Op eene Openbare School ten platten lande, verlangt men ten spoedigste een **HULPONDERWIJZER**. Adres met *franco* brieven, onder lett. X., aan den boekhandelaar C. POGHAST, te Nijmegen.

Aan de Inteekenaren is verzonden:

N° 6 van den 2en Jaargang van het

TIJDSCHRIFT VOOR ALLE STANDEN,

vooral voor den Burger en Landman, ter verspreiding van algemeen nuttiger kundigheden,

waarmeê deze jaargang kompleet is.

Dit *Tijdschrift* geeft voor weinige stuivers de kennis en aanwijzingen van velerlei nuttige, voordeelige, aangename en wetenswaardige uitvindingen en middelen. Wie onder de honderde stukken van algemeen belang ook slechts één vindt, wat eenigzins interesseert, heeft de geringe kosten reeds dubbeld terug.

Het steeds toenemend debiet zal het *Tijdschrift* met den derden jaargang des te belangrijker doen worden. — Voortdurend kan men daarop bij alle boekh. des rijks abonneeren, à *f* 1.50 per jaar, of zoo men de toezending der aflev. franco per post verlangt, *f* 1,80. — Van de twee eerste jaarg. zijn nog eenige Ex. verkrijgbaar.

Les Magasins de la Société anonyme
pour la Fabrication de
Grandes Orgues et d'Harmonium
(Etablissements MERKLIN, SCHÜTZE)
Successeurs de Mr DUCROQUET,
Facteur de S. M. l'Empereur des Français,
à Bruxelles, chaussée de Wavre, 49,
à Paris, Boulevard Montparnasse, 49,
sont toujours assortis d'Orgues à tuyaux entièrement achevées pour Chapelles et pour Eglises.

Idem d'Orgues Orchestrium pour Chapelles et pour Salons.

Idem d'Harmonium en bois de chène et en palissandre.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN

ROTTERDAM, MIDDELBURG

en daar tusschen gelegen plaatsen.

JANUARIJ 1859.

Van *Rotterdam.*			u.	m.	Van *Middelburg.*			u.	m.
Zaturd.	1,	's morg.	6	—	Zondag	2,	's morg.	10	—
Dingsd.	4,	"	6	—	Woensd.	5,	"	5	—
Dond.	6,	"	6	—	Vrijdag	7,	"	6	—
Zaturd.	8,	"	7	—	Zondag	9,	"	6	30
Dingsd.	11,	"	8	30	Woensd.	12,	"	6	30
Dond.	13,	"	10	15	Vrijdag	14,	"	6	—
Zaturd.	15,	"	6	—	Zondag	16,	"	9	—
Dingsd.	18,	"	6	—	Woensd.	19,	"	11	—
Dond.	20,	"	6	—	Vrijdag	21,	"	6	—
Zaturd.	22,	"	7	—	Zondag	23,	"	6	—
Dingsd.	25,	"	9	30	Woensd.	26,	"	6	—
Dond.	27,	"	10	30	Vrijdag	28,	"	6	30
Zaturd.	29,	"	6	—	Zondag	30,	"	9	—

Reizigers met den Rijnspoorweg aangekomen gelieven zich aan te melden bij de Direktie van het station, tot het doen van sein, in welk geval de naar *Middelburg* vertrekkende Stoomboot aldaar zal aanleggen.

In correspondentie met DILIGENCEDIENSTEN tusschen Middelburg en Vlissingen, Zierikzee en het veer te Zijpe, Goes en het Katsche veer.

De goederen kunnen tot één uur vóór het afvaart bezorgd worden, later aangebragt blijven dezelve tot de volgende reis liggen. (908)

(900) Bij Gebr. J. & H. VAN LANGENHUYSEN, te *'s Gravenhage*, is van de pers gekomen en verzonden:

HANDBOEKJE voor de zaken der **Roomsch Katholijke Eeredienst.** *Dertiende* Jaargang 1859.
Prijs . . . . *f* 2,—

Behalve de vele belangrijke wetenswaardigheden, betreffend den staat van het *Kerkwezen* in de *Nederlandsche Bisdommen*, de zaken van de *Eeredienst*, het *Onderwijs*, het *Armwezen* enz., de daartoe betrekkelijke *Statistiek*, *Legislatie*, *Regtspraak* enz. bevat deze jaargang ditmaal ook eene volledige opgave der namen van de *Parochien*, *Kerken en dienstdoende Geestelijken* in gemelde Bisdommen, waardoor deze jaargang eene *aanmerkelijke uitbreiding* heeft ondergaan.

Er zijn nog *enkele exemplaren*, der vroegere jaargangen van dit zeer gezocht en duurzaam nuttig blijvende *Handboekje* verkrijgbaar.

Godvruchtige OVERWEGINGEN en GEBEDEN
van den eerwaarden THOMAS VAN KEMPEN. Uit het Latijn vertaald door P. VAN DER PLOEG, Pr.
Prijs ingenaaid . . . . *f* 1.30
" in linnen met vergulden stempel . . " 1.70

Deze overwegingen zijn bijzonder geschikt voor alle kerkelijke feesten door het geheele jaar.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE HAAS wordt met succes gedebiteerd:

DE GEBRUIKEN EN PLEGTIGHEDEN
DER
Roomsch Katholieke Kerk,

Met Geschiedkundige Aanteekeningen, ten dienste der Katholieke Jeugd. Vrij naar het Hoogduitsch, van

JOZEF ANTONY,
Hoogleeraar te Munster,
door H. J. SONJEE, R. C. Pastoor te Noordwijk.
Tweede herziene druk.
Prijs 25 Cents.

De Uitgevers hebben den prijs van dezen 2den druk van dit voor de Jeugd zoo nuttig werkje 10 cents lager gesteld dan den eersten druk, om het boekje, dat door vele Heeren Geestelijken wordt aangeprezen, meer algemeen te verspreiden.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.